

TEMPORADA 2012 / 2013 **DIÀLEGS**

Orquesta y Coro Nacionales de España **Auditorio Nacional de Música**

Entorn de les antagòniques obres de Ptolomeu i Copèrnic, i amb referències constants als principis de la cosmologia aristotèlica, Galileo Galilei va publicar l'any 1632 el controvertit *Dialogo sopra i due massimi sistemi del mondo* (Diàleg sobre els principals sistemes del món); una sòlida apologia del sistema heliocèntric copernicà que, com és prou sabut, li havia d'ocasionar no pas pocs problemes amb els ortodoxos defensors de les tesis geocèntriques imperants. Seguidor de Pitàgores, Plató i Arquímedes —i oposat a l'aristotelisme—, l'eminent astrònom i matemàtic italià va escollir d'argumentar les seves especulacions científiques i filosòfiques sota la forma de diàlegs, perquè a parer seu no estaven restringits a la rigorosa observació de les lleis matemàtiques.

El *diàleg*, com a modalitat de discurs literari per manifestar-hi idees o afectes, va sorgir a la Grècia clàssica de la mà de Plató, el primer autor que va introduir l'art d'escriure mitjançant diàlegs; utilitzant la dialèctica com a mètode de raonament i a través del significat de les paraules, el filòsof atenenc va exposar així la seva doctrina amb la noble intenció d'introduir el gran públic en la veritat filosòfica i les realitats transcendents del món intangible. El gènere també es va cultivar en temps dels romans —l'orador Marc Tul·li Ciceró en va ser el màxim exponent—, així com a l'Edat Mitjana, època en què va anar perdent de mica en mica el contingut filosòfic per acostar-se més a la didàctica. Va florir de nou durant el Renaixement, gràcies en part a una figura clau de l'humanisme: Erasme de Rotterdam, autor dels *Colloquia*, sèrie de diàlegs didàctics “escrits per modernitzar la pedagogia i per formar en l'art de parlar o escriure familiarment i correctament”; ja al segle XVIII, Hegel va portar la dialèctica cap a un procés intel·lectual de transformació en què formes contradictòries, tesis i antítesis, es resolen en una forma superior o síntesi.

Des de l'acceptació acadèmica i literària del terme **diàleg**, podem traçar certs paral·lelismes amb el món musical; tal vegada es podria tractar d'una conversa en què els interlocutors fossin substituïts per

instruments musicals; al capdavant, això és el que s'esdevé en un concert. Amb tot, entès com a concepte, el *diàleg* ens ofereix possibilitats de gran riquesa musicològica: l'oportunitat d'interrelacionar determinats compositors, així com les respectives composicions, des de l'evidència objectiva i també, per què no?, des de la relació entre opòsits. En realitat hi hauria poques obres que no fossin susceptibles de permetre una interrelació a manera de diàleg; per exemple, aquelles que utilitzen els mateixos processos compositius; les que pertanyen a una mateixa *escola*; les que utilitzen citacions d'altres; les datades en un mateix període històric; les inspirades per temes anàlegs, per les mateixes obres literàries, etc. En aquest sentit, resulta fàcil relacionar Haydn amb Mozart i Beethoven; el mateix Beethoven amb Schubert; Wagner amb Bruckner; o Schönberg amb Webern i Berg —els que Stravinsky anomenava “hipostàtica trinitat vienesa”—; també resulta lògica l'associació estètica del jove Stravinsky amb el seu mestre Rimsky-Korsakov, encara que seria més rebuscat trobar similituds entre l'esmentat Stravinsky i Richard Strauss; i amb tot, quan el compositor bavarès estava escrivint l'òpera neoclàssica *El cavaller de la rosa*, el rus meravellava el món amb *L'ocell de foc*, primer dels ballets escrits per a Diàguilev i punt culminant d'allò que havia après sota la tutela de Rimsky —era l'any 1910—. És cert, o almenys es podria pensar, que la temporada que presentem és potser més abstracta que la major part de les que l'han precedida —*Música i Natura*, *Setè Art*, o l'antecessora *París 1900*, per esmentar-ne alguns exemples—, si bé els programes que es podran escoltar s'han escollit amb criteris orientats a mostrar semblances formals, identitats comunes, paral·lelismes o, simplement, símls musicals.

En qualsevol cas, i com solia manifestar el mestre Josep Pons a les seves presentacions, són diverses les línies que s'entrecreen durant la temporada 2012-2013 —en aquest punt, cal fer un aclariment: és una temporada dissenyada per qui fins a l'agost del 2011 ha estat el director artístic i titular de l'OCNE—. Així, doncs, es manté l'estructura genèrica habitual mostrada en anys precedents, cosa que inclou el nostre apreciat espai **Carta Blanca**, dedicat en aquesta ocasió al compositor austríac **Friedrich Cerha**. Nascut a Viena el 1926, Cerha ha passat gran part de la seva carrera dedicat a aprofundir en els diversos estils musicals del segle XX, tals com el dodecatonisme, el neoclassicisme i la música serial. El 1979, Cerha va completar l'òpera d'Alban Berg *Lulú* —inacabada a la mort del també compositor

austríac; l'estrena de la versió completada va tenir lloc a l'Òpera de París, el 24 de febrer del 1979—. Una tasca reconstructora, a partir dels detallats materials deixats per Berg, que li va valdre l'atenció i el reconeixement internacionals. Friedrich Cerha ha estat honorat amb l'Ernst von Siemens Musikpreis, prestigiós premi que rebrà el juny del 2012, en una cerimònia musical a Munich; entre els guardonats en anys anteriors hi ha tres Cartes Blanques de l'OCNE: Elliott Carter, Hans Werner Henze i Henri Dutilleux.

La nostra decidida aposta per les noves generacions tindrà també continuïtat: els concerts pedagògics *Adoptar un músic* segueixen el seu curs, amb nous projectes adreçats a centres d'Educació Primària i Secundària, dissenyats pel nostre departament pedagògic amb la inestimable col·laboració del CRIF "Las Acacias", dependent de la Conselleria d'Educació de la Comunitat de Madrid.

Diàlegs "a capella" serà el títol que englobarà el V Cicle de Música Coral, consolidat espai camerístic en què el Coro Nacional de España, liderat per Joan Cabero, ens ofereix la possibilitat de descobrir la riquesa i versatilitat del repertori coral, amb independència d'èpoques o estils. El Cor de la Generalitat Valenciana, sota la direcció de Francesc Perales, serà el convidat de l'OCNE en aquesta cinquena edició.

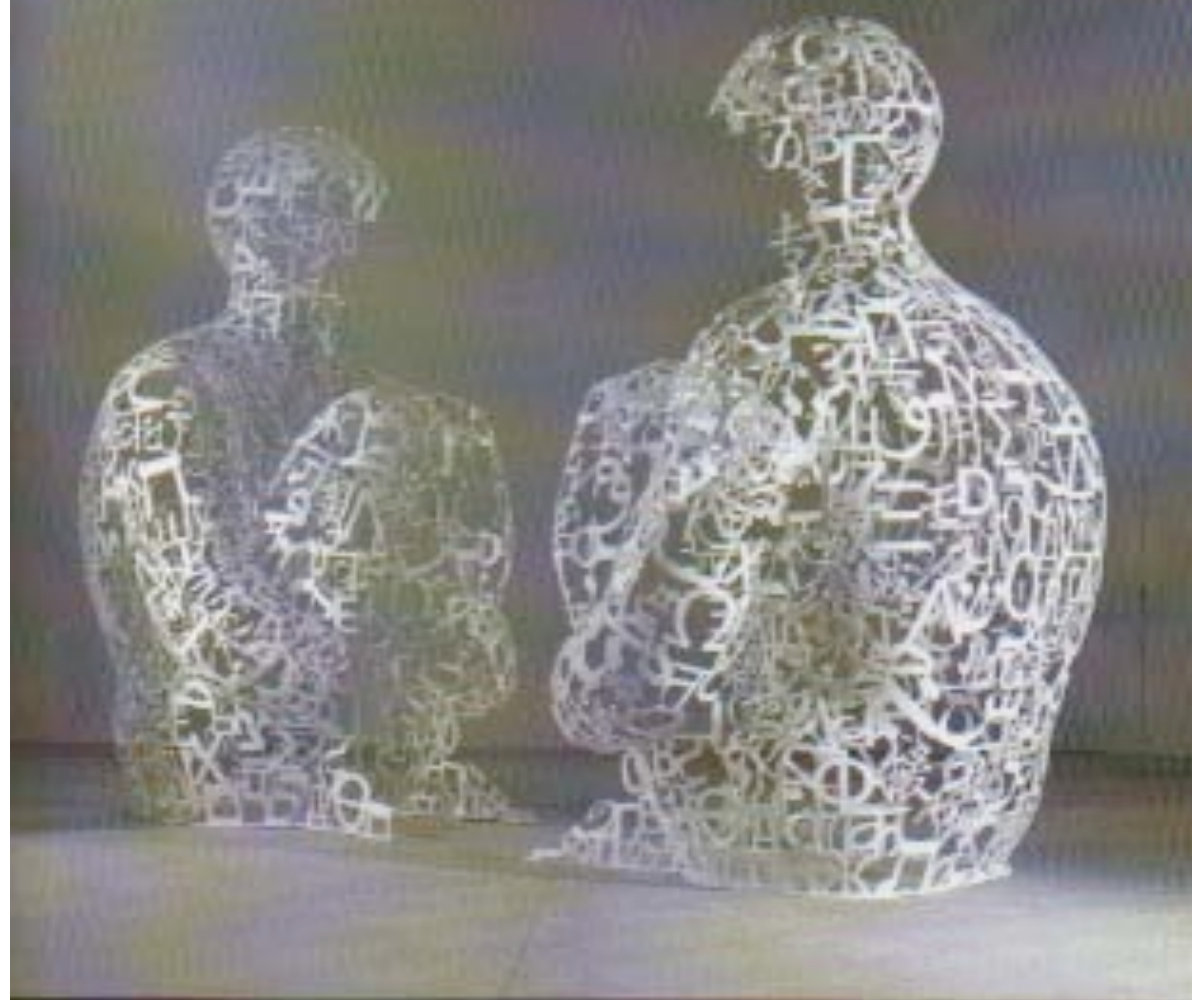
Durant la temporada 2012-2013, es durà a bon terme l'enregistrament del primer projecte discogràfic que l'OCNE, sota la direcció de Josep Pons, ha desenvolupat amb Universal Music Spain S.L., a través dels seus segells Deutsche Grammophon i Decca. Un projecte que, a la fi, haurà comportat la publicació de nou enregistraments d'àudio més un de vídeo: la *Simfonia n. 8, en mi bemoll major, "Dels mil"*, de Gustav Mahler; última de les simfonies interpretades per l'OCNE dins el cicle Aniversaris Mahler dedicat al compositor bohemí.

Desitgem que la temporada 2012-2013, que presentem en aquestes pàgines, sigui per a tots vostès altament satisfactòria.

Ramon Puchades
Director tècnic de la OCNE

DIÁLOGOS

Orquesta y Coro Nacionales de España
Temporada 2012-2013

CONCERT 1. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
19, 20 i 21 octubre 2012
DIÀLEGS

Ludwig van Beethoven *Egmont, obertura, opus 84*
Max Bruch *Concert per a violí i orquestra n° 1, en Sol menor, opus 26*
Richard Strauss *Ein Heldenleben (Una vida d'heroi), opus 40*

Joshua Bell, violí
David Afkham, director

CONCERT 2. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
26, 27 i 28 octubre 2012
DIÀLEGS

Anton Webern *Passacaglia, opus 1*
Franz Joseph Haydn *Concert per a violoncel i orquestra n. 1,*
en Do major, Hob. VIIb:1
Johannes Brahms/ Arnold Schönberg *Quartet amb piano n. 1,*
en Sol menor, opus 25

Anne Gastinel, violoncel
Pablo Heras-Casado, director

CONCERT 3. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
16, 17 i 18 novembre 2012
DIÀLEGS

Wolfgang A. Mozart *Die Zauberflöte* (La flauta màgica), obertura

Piotr Ílitx Txaiovski *Concert per a piano i orquestra n. 1,*
en Si bemoll menor, opus 23

Franz Schubert *Die Zauberharfe* (L'arpa màgica), obertura, D 644

Arnold Schönberg *Simfonia de cambra n. 1, opus 9b*

Boris Berezovski, piano

Josep Pons, director

CONCERT 4. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA
23, 24 i 25 novembre 2012
DIÀLEGS

Hector Berlioz *Roméo et Juliette* (Romeu i Julieta), *opus 17*

Ekaterina Semenchuk, mezzosoprano

Raúl Giménez, tenor

Nicolas Cavallier, baríton

James Conlon, director

CONCERT 5. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA

30 novembre, 1 i 2 desembre 2012

DIÀLEGS

Johann Sebastian Bach *Concert de Brandenburg n. 3,
en Sol major, BWV 1048*

Johann Sebastian Bach *Concert per a dos violins en Re menor,
BWV 1043*

Francesco Geminiani *La folia*

Antonio Vivaldi *Magnificat, RV 610-611*

Joan Espina, violí

Ane Matxain, violí

María Hinojosa, soprano

María Espada, soprano

Marta Infante, contralt

Rodrigo Álvarez, baix

Giovanni Antonini, director

CONCERT 6. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA

14, 15 i 16 desembre 2012

DIÀLEGS

Piotr I. Txaikovski *Suite n. 4, en Sol major, opus 61, "Mozartiana"*

Piotr I. Txaikovski *Concert per a violí i orquestra en Re major, opus 35*

Serguei Rakhmàninov *Kolokola (Les campanes), opus 35*

Lisa Batiashvili, soprano

Irina Dubrovskaya, violí

José Ferrero, tenor

Alexey Tikhomirov, baríton

Jesús López Cobos, director

CONCERT 7. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
21, 22 i 23 desembre 2012
DIÀLEGS

Ludwig van Beethoven *Coriolà, obertura, opus 62*
Pilar Jurado (Encàrrec OCNE)
Alban Berg *Tres fragments de Wozzeck, opus 7*
Franz Joseph Haydn *Simfonia n. 100, en sol major,*
Hob. I:100, "Militar"

Angela Denoke, soprano
Josep Pons, director

CONCERT 8. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
11, 12 i 13 gener 2013
DIÀLEGS

Ludwig van Beethoven *Concert per a piano i orquestra n. 1,*
en Do major, opus 15
Paul Hindemith *Concert per a orquestra de corda i metalls, opus 50*
Franz Liszt *Les Préludes (Els preludis), S 97, R 414*

Javier Perianes, piano
Rafael Frühbeck de Burgos, director

CONCERT 9. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA

18, 19 i 20 gener 2013

DIÀLEGS

Igor Stravinsky *Pulcinella*

Franz Joseph Haydn *Missa in tempore belli, en Do major, n.10,*
Hob. XXII:9, "Paukenmesse"

Elena de la Merced, soprano

Nancy Fabiola Herrera, mezzosoprano

Gustavo Peña, tenor

Marco Vinco, baix

Rafael Frühbeck de Burgos, director

CONCERT 10. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA

1, 2 i 3 febrer 2013

DIÀLEGS

Víctor Ibarra *Silensis*

Camille Saint-Saëns *Concert per a violoncel i orquestra n. 1,*
en La menor, opus 33

Dimitri Xostakóvitx *Simfonia n. 13, en Si bemoll menor,*
opus 113, "Babi Yar"

Pablo Ferrández, violoncel

Askar Abdrazakov, baix

Oleg Caetani, director

CONCERT 11. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
8, 9 i 10 febrer 2013
DIÀLEGS

Ludwig van Beethoven *Concert per a violí i orquestra,*
en Re major, opus 61
Arnold Schönberg *Pélleas und Melisande* (Pel·lees i Melisanda),
opus 5

Sergey Khachatryan, violí
Juanjo Mena, director

CONCERT 12. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
15, 16 i 17 febrer 2013
DIÀLEGS

Wolfgang Amadeus Mozart *Concert per a piano i orquestra n. 23,*
en La major, K 488
Anton Bruckner *Simfonia n. 3, en Re menor, "Wagneriana"*

Christian Zacharias, director/piano

CONCERT 13. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
22, 23 i 24 febrer 2013
DIÀLEGS

Maurice Ravel *Ma mère l'oye* (La mare oca)
Sergei Prokofiev *Concert per a piano i orquestra n. 3,*
en Do major, opus 26
Béla Bartók *Concert per a orquestra, Sz 116*

Yuja Wang, piano
Lionel Bringuier, director

CONCERT 14. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
1, 2 i 3 març 2012
DIÀLEGS

Felix Mendelssohn-Bartholdy *Les Hèbrides, obertura en Si menor, opus 26*

Feliu Gasull *Cantares* (Encàrrec OCNE)

Carl Nielsen *Concert per a flauta*

Felix Mendelssohn-Bartholdy *Simfonia n. 3, en La menor, opus 56,*
“Escocesa”

Juana Guillem, flauta

Silvia Pérez Cruz, cantant

Josep Pons, director

CONCERT 15. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
8, 9 i 10 març 2013
DIÀLEGS

Johann Strauss *Kaiser-Walzer* (Vals de l'emperador), *opus 437*

Kurt Weill *Die sieben Todsünden* (Els set pecats capitals)

Franz Joseph Haydn *Die Schöpfung* (La Creació), *preludi*

Paul Hindemith *Metamorfosis simfòniques sobre un tema de*
Carl Maria von Weber

Die Singphoniker, quartet vocal

Ute Lemper, veu

Lawrence Foster, director

CONCERT EXTRAORDINARI
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
17 març 2013
DIÀLEGS EN CLAU DE JAZZ

Darius Milhaud *La Création du monde* (La creació del món), *opus 81a*
Leonard Bernstein *Preludi, fuga i riffs*
André Jolivet *Concert per a trompeta i orquestra n. 2, instruments
de vent, piano i percussió*
George Gershwin *Porgy and Bess*
Dimitri Shostakovich *Suite de jazz n. 2*

Manuel Blanco, trompeta
Jordi Bernàcer, director

CONCERT 16. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA
ESCOLANÍA DEL SAGRADO CORAZÓN DE LOS ROSALES
22, 23 i 24 març 2013
DIÀLEGS

Johann S. Bach *Matthäuspassion* (La passió segons Sant Mateu),
BWV 244

Bettina Pahn, soprano
Franziska Gottwald, contralt
Jörg Dürmüller, tenor
Tilman Lichdi, tenor
Klaus Mertens, baix
Ton Koopman, director

CONCERT EXTRAORDINARI
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
7 abril 2013
CARTA BLANCA A FRIEDRICH CERHA

Anton Webern *Sechs Stücke für grobes Orchester*
(Sis peces per a orquestra), *opus 6*
Friedrich Cerha *Like a Tragicomedy*
Franz Schubert *Simfonia n. 9, en Do major, D 944, "La gran"*

Nicholas Collon, director

CONCERT 17. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
12, 13 i 14 abril 2013
CARTA BLANCA A FRIEDRICH CERHA

Gonzalo de Olavide *Índices*
Friedrich Cerha *Concert per a percussió i orquestra*
Friedrich Cerha *Spiegel VI*
Edgar Varèse *Amériques*

Juanjo Guillem, percussió
Arturo Tamayo, director

CONCERT 18. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
19, 20 i 21 abril 2013
DIÀLEGS

Wolfgang Amadeus Mozart *La clemenza di Tito, obertura, K 621*
Wolfgang Amadeus Mozart *Concert per a piano i orquestra n. 15,*
en Si bemoll major, K 450
Juan Crisóstomo de Arriaga *Los esclavos felices, obertura*
Wolfgang Amadeus Mozart *Simfonia n. 36, en do major, K 425, "Linz"*

Iván Martín, piano
Christophe Rousset, director

CONCERT 19. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
26, 27 i 28 abril 2013
DIÀLEGS

Richard Strauss *Don Juan, opus 20*
Richard Strauss *Der Rosenkavalier (El cavaller de la rosa), suite,*
opus 83
Johannes Brahms *Concert per a piano i orquestra n. 2,*
en Si bemoll major, opus 83

Yefim Bronfman, piano
Nikolaj Znaider, director

CONCERT 20. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
10, 11 i 12 maig 2013
DIÀLEGS

Franz Schubert *An Silvia, D 891*

Tränenregen, n. 10 de Die schöne Müllerin, D 795

Das Rosenband, n. 1 de Quatre Lieder, opus 36

Freundliche Vision, n. 1 de Cinc Lieder, opus 48

Greisengesang, D 778

Im Abendrot, D 799

Richard Strauss

Heimliche Aufforderung, n. 3 de Quatre Lieder, opus 27

Ruhe, meine Seele, n.1 de Quatre Lieder, opus 27

Allerseelen, n. 8 de Acht Gedichte aus "Letzte Blätter", opus 10

Traum durch die Dämmerung, n. 1 de Tres Lieder, opus 29

Morgen, n. 4 de Quatre Lieder, opus 27

Bernd Alois Zimmermann *Concert per a trompeta*

Arnold Schönberg *Variacions per a orquestra, opus 31*

Matthias Goerne, baríton

Manuel Blanco, trompeta

Josep Pons, director

CONCERT 21. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
17, 18 i 19 maig 2013
DIÀLEGS

Johann Strauss *Die Fledermaus* (El rat penat), *obertura*

Richard Strauss *Concert per a oboè i orquestra en Re major*

Johannes Brahms *Simfonia n. 2, en Re major, opus 73*

Víctor Anchel, piano

David Afkham, director

CONCERT 22. CICLE I
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
24, 25 i 26 maig 2013
DIÀLEGS

Richard Strauss *Vier Letzte Lieder (Quatre últims Lieder)*
Anton Bruckner *Simfonia n. 7, en Mi major, Cahis 13*

Anne Schwanewilms, soprano
David Afkham, director

CONCERT 23. CICLE II
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
31 maig, 1 i 2 juny 2013
DIÀLEGS

Jan Václav Vorísek *Simfonia en Re major*
Henri Vieuxtemps *Concert per a violí n. 4, en Re menor, opus 31*
Piotr Ilich Txaikovski *Simfonia n. 6, en Si menor, opus 74,*
“Patètica”

Hilary Hahn violí
Jirí Belohlávek director

CONCERT 24. CICLE III
ORQUESTA NACIONAL DE ESPAÑA
CORO NACIONAL DE ESPAÑA
7, 8 i 9 juny 2013
DIÀLEGS

Franz Léhar *Die lustige Witwe (La viuda alegre) (selecció)*

Véronique Gens, La viuda
Michael Volle, Danilo
Vanessa Goikoetxea, Valencienne
Josep Pons, director

Gira a Àustria-Eslovàquia

Octubre 2012

Konzerthaus

Viena

Bratislava